

STANOWISKO
KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
z dnia 24 stycznia 2011 roku
w sprawie bezpieczeństwa energetycznego regionów w Polsce

- I. **Konwent Marszałków Województw RP** stwierdza, że jednym z podstawowych czynników, wpływających na poziom bezpieczeństwa energetycznego województw w Polsce są znaczące różnice w dostępie do źródeł energii, surowców energetycznych – ich nośników oraz sieci energetycznych. Celem polityki energetycznej Polski powinno więc być utrzymanie konkurencyjnego sektora energetycznego oraz zapewnienie bezpiecznych i stałych dostaw energii dla wszystkich województw. **Konwent** stoi na stanowisku, że stworzenie jednolitego rynku energetycznego w Polsce ściśle powiązanego z rynkiem Unii Europejskiej wpłynie na stabilizację cen energii u odbiorców, efektywne wykorzystanie źródeł energii, redukcję wpływu sektora energetycznego na środowisko oraz na wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym. Ostatni z wymienionych czynników może być ważnym elementem rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego, co jest szczególnie istotne w mniej rozwiniętych województwach.
- II. **Konwent Marszałków Województw RP** opowiada się za stworzeniem rynku energetycznego bardziej przyjaznego konsumentom oraz za osiągnięciem możliwie najwyższego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i zabezpieczenia dostaw energii, co powinno być związane z:
1. Wprowadzeniem polityki konkurencyjnej na rynku energetycznym na poziomie narodowym, w celu zagwarantowania konsumentom dostępu do energii po przystępnych cenach.
 2. Wprowadzeniem na szeroką skalę najlepszych praktyk, zaleceń i rekomendacji, na podstawie bieżącego monitoringu dostaw energii.
 3. Zwiększeniem bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej m.in. poprzez dywersyfikację ich źródeł oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w województwach.
 4. Ukierunkowaniem przyszłych działań władz państwowych na rozwój lokalnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz rynku usług energetycznych i wprowadzenie cen detalicznych energii.
 5. Rozbudową i/lub modernizacją istniejących sieci dystrybucyjnych oraz strategicznych elementów sieci przesyłowych, zwłaszcza mostów energetycznych z sąsiednimi państwami.
- III. **Konwent Marszałków Województw RP** zwraca uwagę Rządu, aby prowadząc politykę energetyczną w kraju i przyjmując dokumenty z tym związane:
1. Uwzględnił priorytety i kierunki działań zawarte w planie bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej – *Energia 2020*.¹

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego, Komitetu Regionów: „Energia 2020 – strategia na rzecz konkurencyjnej, zrównoważonej i bezpiecznej energii {SEC (2010) 1346}, Bruksela 10.11.2010, COM (2010) 0639.

2. Doprowadził do spójności przepisów regulujących problematykę planowania energetycznego (*ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne* - Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.) z przepisami w zakresie planowania przestrzennego i prowadzenia polityki rozwoju kraju i regionów. Zmiany uregulowań prawnych powinny doprowadzić m.in. do:
 - spójności dokumentów strategicznych i planistycznych wszystkich szczebli;
 - zwiększenia wpływu samorządów województw na planowanie energetyczne, które obecnie jest ograniczone tylko do opiniowania projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe sporządzanych przez gminy (w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa i koordynacji współpracy z gminami), opiniowania wniosków Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w sprawie udzielenia, odmowy udzielenia, cofnięcia lub zmiany koncesji oraz do opiniowania projektów planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych (zakres opinii nie został określony), m.in. poprzez zapis w ustawie „Prawo energetyczne”, zmieniający „opiniowanie” na „uzgadnianie” założeń i rozszerzenie jego zakresu o samorządowe dokumenty strategiczne;
 - lepszego wywiązywania się jednostek samorządu gminnego z nałożonego na nich obowiązku planowania energetycznego - opracowania założeń do planów oraz planów zaopatrzenia gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
 - racjonalizacji i uproszczenia procedur lokalizacyjnych sieci i urządzeń energetycznych oraz efektywnej absorpcji środków Unii Europejskiej na ten cel.
3. Wprowadził w życie ustawę o efektywności energetycznej, która określi rynkowy mechanizm wsparcia dla działań zwiększających efektywność energetyczną całej Polski; zapewni systematyczne dostosowywanie mechanizmów wsparcia dla przedsięwzięć usprawniających wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucję oraz zapewni efektywne wykorzystanie paliw i energii; poprawi efektywność energetyczną w województwach w oparciu o większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz wprowadzenie działań racjonalizujących zużycie energii, zwłaszcza w regionach z niestabilnymi dostawami energii.
4. Opracował i systematycznie wdrażał harmonogram zadań wykonawczych do 2015 i 2020 roku określonych w *Polityce energetycznej Polski do 2030 roku*, który będzie zawierać również określenie etapów i terminów realizacji poszczególnych zadań w regionach. Uwzględnił, aby obecnie realizowane projekty Marszałków Województw – powołanie regionalnych agencji energetycznych, znalazły swoje umocowanie przez włączenie ich do prac wykonawczych przy głównych dokumentach rządowych.
5. Opracował strategię paliwowo-ekologiczno-energetyczną, a następnie przeprowadził konsultacje strategii z samorządami wojewódzkimi. Wdrożenie tego dokumentu pozwoliłoby na wypełnienie wymagań ochrony środowiska w sektorze energetycznym w Polsce.
6. Opracował program budowy i rozwoju energetyki jądrowej w Polsce oraz przeprowadził konsultacje społeczne tego programu, m.in. z zainteresowanymi samorządami terytorialnymi wszystkich szczebli.
7. Określił ponadlokalne inwestycje celu publicznego w zakresie energetyki, które powinny być zawarte w dokumentach strategicznych i planistycznych szczebla krajowego oraz programach zadań rządowych – będących podstawą wprowadzania takich inwestycji do planów zagospodarowania przestrzennego województw na podstawie *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (DZ. U. Nr 80 z 2003, poz. 717 z późn. zm.).
8. Uzpełnił *Program zawierający zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego w zakresie rozwoju sieci przesyłowych elektroenergetycznych* o elementy, które umożliwią uzgadnianie z gminami szczegółowych lokalizacji inwestycji ujętych w dokumencie, terminów ich realizacji, jak również ustalanie skutków finansowych wprowadzenia inwestycji do planów miejscowych, takie jak:
 - załączniki graficzne w skalach odpowiednich dla dokumentów planistycznych szczebli: wojewódzkiego i gminnego;

- harmonogram realizacji zadań objętych programem;
 - zasady pokrywania kosztów i finansowania zobowiązań wynikających z wprowadzenia zadań rządowych do planów miejscowych.
9. Dodatkowo ww. *Program* nie zawiera szeregu zadań w zakresie rozbudowy elektroenergetycznej sieci przesyłowej, ujętych w *Planie rozwoju* Spółki-Operator S.A. oraz *Planie działań w zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym* ww. Spółki – które to działania zostały wprowadzone do wojewódzkich planów zagospodarowania przestrzennego – na wniosek przedmiotowego operatora.
10. Utrzymał wydobycie węgla kamiennego i brunatnego na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo energetyczne kraju.
11. Opracował strategię lub program wykorzystywania spodziewanych zasobów gazu łupkowego.
12. Dążył do wprowadzenia skutecznego narzędzia, umożliwiającego efektywną realizację zapisów art. 16, 18, 19 i 20 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006r. Nr 89, poz. 625 ze zm.), które pozwoli na realną współpracę przedsiębiorstw energetycznych z samorządami gminnymi.
13. Opracował strategię stopniowego ograniczenia uzależnienia kraju od źródeł kopalnianych poprzez rozwój źródeł alternatywnych o charakterze lokalnym z uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego w aspekcie posiadanych zasobów.
14. Wprowadził instrumenty pozwalające samorządom na realizację polityki wynikającej z *Krajowego Planu Działań na rzecz Odnawialnych Źródeł Energii* oraz umożliwił szerszy niż dotychczas wpływ na kształtowanie polityki w zakresie OZE.
- IV. Dotychczasowe działania i zaangażowanie **Konwentu Marszałków Województw RP** w sprawie budowania bezpieczeństwa energetycznego kraju i szeroko rozumianych problemów energetycznych, w tym wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, były również wyrażane wcześniej w oficjalnych stanowiskach Konwentu.
- V. **Konwent Marszałków Województw RP** postuluje, by Rząd, prowadząc politykę przestrzenną kraju i przyjmując dokumenty z tym związane, zwracał uwagę na tendencje przestrzenne, które niekorzystnie wpływają na efektywność inwestycji energetycznych, np.:
- postępujące rozproszenie zabudowy;
 - brak równomierności pomiędzy potrzebami i możliwościami inwestycyjnymi gmin, a podażą terenów pod nową zabudowę, wyznaczaną w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
 - obowiązek przeprowadzania w ramach sporządzania ww. studiów i planów miejscowych rzetelnego bilansu potrzeb energetycznych i analizy efektywności inwestycji energetycznych, oraz na ustawową rezerwację terenów pod realizację perspektywicznych inwestycji energetycznych.

**Przewodniczący Konwentu
Marszałków Województw RP**

Adam Struzik

